

Izmena oš-šor regulative jedan je od prioriteta jesenjeg zasedanja parlamenta Rumunije. Nakon što je Skupština usvojila Zakon na vanrednom zasedanju u julu, on je vraćen Skupštini od strane predsednika Klause Johanisa, sa ciljem da se zakon preispita iz perspektive dugoročne stabilnosti i predvidivog pravnog okvira u ovom sektoru. Predsednik PSD-a Liviu Draganea izjavio je da neće biti izmene bitnih odredbi koje se odnose na porez na dodatni prihod i obaveze da se 50% količina gasa proda na rumunskom tržištu.

Bez sumnje, tzv. „of-šor“ zakon je jedan od najrelevantnijih pravnih akata koji utiču na naftnu i gasnu industriju. Puno mastila je potrošeno na rasprave čijim interesima služi, razlozima za njegovo usvajanje ili odbacivanje, što treba uključiti, a šta isključiti itd. Od kada je ovaj zakon ušao u proces javne rasprave, sredinom 2017. godine, održane su serije razgovora sa nadležnim ministarstvima, vlasnicima koncesija i Odborom za industriju i usluge. Sve u svemu, za razliku od drugih nedavno usvojenih akata, održan je proces širokih konsultacija. Rumunska poslanička komora je 9. jula je usvojila verziju of-šor zakona koja je podneta predsedniku Rumunije na proglašenje, što je od odbio da učini.

Pregled najznačajnijih odredbi of-šor zakona

Široko je prihvaćeno da je za bilo koju konačnu investicionu odluku stabilnost fiskalnog režima neophodan uslov (bilo je mnogo presedana - na globalnom nivou - kada je jednostavnom promenom naknada projekat postao ekonomski neisplativ). Ni jedan investitor ne može da se uključi u višedecenijski projekat, bez sigurnosti primenjive na fiskalni režim. U Rumuniji u ovom pogledu nije garantovana sigurnost, s obzirom da su u poslednjih pet godina razmatrane, predlagane i povučene različite opcije oporezivanja.

Fiksne naknade

Kao i drugi naftni sporazumi koji su na snazi, usvojeno je da će biti zadržan nivo naknada koji je na snazi u trenutku usvajanja oš-šor zakona. Primenjen je fer i jednostavan princip - investitora treba oporezovati prema stopi koja se primenjuje u trenutku ulaska u naftni sporazum.

Uklanjanje poreza na dodatni prihod

Vlada je 2013. godine uvela porez na dodatne prihode ostvarene nakon liberalizacije cene prirodnog gasa; procenjeno je da će proizvođači imati koristi od viših/liberalizovanih cena gasa bez dodatnih troškova, i ovaj porez imao je za cilj da pruži podršku ugroženim potrošačima koji bi plaćali više cene. Ne bi imalo smisla da se takav porez primenjuje na buduće projekte u Crnom moru.

Uklanjanje fiskalnog kredita

Ranije usvojena verzija od strane Senata uključivala je odredbu koja je omogućavala

vlasnicima koncesija da dobiju kredit za sve što plaćaju pored svojih obaveza prema of-šor zakonu. Zamišljen je kao "mehanizam stabilnosti" u korist nosilaca prava u slučaju da se od njih traži da plate druge iznose (od onih u skladu sa of-šor zakonom). Ovo pravo uklonjeno je iz verzije koju je usvojila Poslanička komora. Stoga, nema sumnje da bi ova odredba imala značajan uticaj prilikom usvajanja „FID“-a.

Porez na dodatni of-šor prihod

U poređenju sa ranijom verzijom, uveden je porez na dodatni of-šor prihod. Ovaj porez izračunava se primenom određenog procenta (počevši od 15% pa sve do 50%) na prihod od prodaje. Poreska stopa se uvećava kako prodajna cena raste. Najviši prag prodajne cene je 190 leva (40,74 evra) po MWh, sve što je jednako ili više od ovog iznosa aktiviraće poresku stopu od 50%; pragovi se usklađuju sa godišnjim indeksom potrošačkih cena.

Donja granica je zakonom postavljena na 85 leva (18,23 evra) po MWh; ipak, slično mehanizmu datom u Uredbi Agencije za mineralne resurse o referentnoj ceni prirodnog gasa, u formuli za obračunavanje poreza će se uzeti u obzir viša cena, referentna cena NAMR ili realna prodajna cena (ako je prodajna cena niža, u obzir se uzima referentna cena NAMR). Nema potrebe ponavljati argumente protiv ovog rešenja, koje obavezuje nosioce prava da plate porez na prihod koji neće ostvariti ako je prodajna cena niža od referentne cene.

Jedan od pozitivnih aspekata jeste da formula uzima u obzir troškove nosilaca koncesija, koji će imati mogućnost da odbiju svoje troškove od prihoda pre oporezivanja. Međutim, postavljen je prag na 60% prihoda od prodaje.

Obaveze prodaje 50% godišnjih isporuka na rumunskom tržištu

Zakon predviđa obavezu da se 50% godišnjih isporuka gasa proda na centralizovanim tržištima u Rumuniji. Takva formulacija odražava nameru zakonodavca da „zadrži“ gas u zemlji. Rumunsko tržište je svakako najprofitabilnije prodajno tržište, i ukoliko postoji potražnja neće imati smisla prodavati gas van Rumunije, s obzirom na druge troškove kao što su troškovi prenosa, ugovora, provizije, itd. Očegledno rešenje je kreiranje ekonomskih uslova za rast unutrašnje potrošnje gasa.

S obzirom da su vlasnici koncesija već započeli pre nekoliko godina proces identifikacije svih prodajnih tržišta, ova odredba bi za njih predstavljala značajno ograničenje.

Izvor: investenergy.ro, energyindustryreview.com